Politika Notu

Tahşiye Davaları

Kişi Özgürlüğü ve Adil Yargılanma

Dava ve kapsam

Tahşiye, Mehmet Doğan liderliğindeki dinî yapılanmanın adıdır. Ocak 2010 operasyonunun ardından grup mensupları hakkında örgüt ve silah suçlarından dava açılmıştır. 2014'ten itibaren soruşturmacı polisler ve bazı medya mensupları hakkında iftira, delil üretme ve örgüt suçlamalarıyla yeni bir süreç başlamıştır. Bu not, ikinci süreçte kişi özgürlüğü ve adil yargılanma güvencelerini ele alır.

1. Duruşma kayıtları ve etkili savunma

Resmî tutanaklar ile kayıt çözümleri; müdafiin hazır bulunması, hakların bildirilmesi ve esasa ilişkin savunmanın yapılıp yapılmadığı bakımından farklılaşmaktadır. Bu farklar, katılım ve müdafi yardımının denetimini etkiler. (Bölüm 4.2.1–4.2.3)

2. Mühimmat hakkında üç anlatım

2017 ve 2022 gerekçelerinde doğrudan polislerce, polis gözetiminde ve grup içinden biri aracılığıyla yerleştirme anlatımları bulunmaktadır. Tutarlı gerekçe, her sanığın fiilini, bilgisini ve katkısını açıklamalıdır. Mühimmatın imhası ve sorumluların dinlenmesine ilişkin karşılanmayan talepler de delili sınama hakkını ilgilendirir. (Bölüm 6.2)

3. Dijital eşleştirme açıklama gerektiriyor

Kurum yazıları ve savunma itirazları; telefon hatları, cihazın uygulamayı çalıştırabilmesi ve bir sanığa atfedilen iki ByLock hesabı hakkında ayrı sorular ortaya koymaktadır. Kullanıcıya aidiyet ile suç kastının kanıtlanması farklı meselelerdir. (Bölüm 6.1–6.3)

4. Yargı bağımsızlığı ve tarafsızlık

Suçlayıcı sorgu dili ve hâkimin reddi talebine verilen cevap; Metin Özçelik ve Mustafa Başer'in tutuklanması, Hasan Yılmaz ve Akın Gürlek'in yürütmedeki atamalarıyla birlikte değerlendirilmiştir. Rapor, yargısal faaliyetin siyasi ödül ve yaptırım düzeni içinde işlemesine ilişkin kaygıyı ortaya koymaktadır. (Bölüm 4.1)

5. Tutuklulukta Karaca ayrımı korunmalı

AİHM, Karaca'nın ilk tutuklanmasında makul şüphe bakımından ihlal bulmamış; sonraki tutukluluk kararları ve denetimin diğer güvenceleri bakımından ihlaller saptamıştır. Bu tespitler diğer sanıklara otomatik olarak genişletilemez. (Bölüm 5.1–5.3)

6. Kişisel sorumluluk ve onamanın kapsamı

Hâkim izni, yetki dışı fiili hukuka uygun kılmaz; görev ve imza da tek başına suç kastını göstermez. 21 Nisan 2025 tarihli düzelterek onama, sekiz kişinin örgüt suçundan mahkûmiyetine ilişkindir; bütün yargılamaların bittiği anlamına gelmez. (Bölüm 4.4, 7 ve 8.1)

Politika Notu

Öncelikli adımlar

Belge temeli ve kapsam sınırları

Rapor; kararlar, iddianameler, kurum yazıları, duruşma belgeleri ve savunma başvurularını içeren 42 eke dayanır. Belge bulguları, savunma iddiaları ve hukuki değerlendirme ayrıştırılmıştır. Mevcut tutanak ve çözümler karşılaştırılmış; özgün ses ve görüntüler yeniden çözümlenmemiştir. Bütün sanıkların güncel usul durumu belirlenmiş değildir.

İlk derece ve kanun yolu mercileri

Tutanak–çözüm farklarını özgün SEGBİS kayıtlarıyla giderin; dayanak teknik verilere savunmanın erişimini ve gerektiğinde bağımsız uzman incelemesini sağlayın. Mühimmat hakkındaki üç anlatımı açıklığa kavuşturup her sanığın fiilini ve kastını belirleyin. Devam eden tutukluluğu kişiye özgü gerekçelerle ve daha hafif tedbirleri değerlendirerek inceleyin.

Hâkimler ve Savcılar Kurulu (HSK)

Duruşma davranışları ve kayıt farklarına ilişkin somut şikâyetleri yargı etiği ve disiplin güvenceleri içinde inceleyin; denetim yargısal kararlar nedeniyle misillemeye dönüşmemelidir. Atama, terfi ve nakilde nesnel ölçütleri ve bağımsız denetimi güçlendirin.

Avrupa Konseyi

Kural 9.2 bildirimleri Karaca ile Başer ve Özçelik kararlarının icrasına yönelmelidir. 2020/90 E. örnekleri ancak aynı yapısal sorunla somut bağ kurulduğunda kullanılabilir; icra süreci yeni bir esas incelemesi değildir. İnsan Hakları Komiseri bulguları ülke izlemesinde değerlendirmelidir.

Birleşmiş Milletler ve AGİT/ODIHR

BM Hâkim ve Avukatların Bağımsızlığı Özel Raportörü yargısal güvenceleri ve caydırıcı etkiyi incelemelidir. Derdest yargılama varsa ODIHR'ın yetkisi, işbirliği ve erişim koşulları içinde izleme veya bağımsız yerel izlemeye yöntem desteği değerlendirilmelidir.

Öncelikler, Bölüm 8.2–8.3'ün özetidir. Ek 35–36'daki başvuru formları güncel kayıt, derdestlik veya sonucu göstermez; başvuru yolları ve süreler kişi bazında değerlendirilmelidir.

Kaynak: SRL Swiss, Tahşiye Davalarında Kişi Özgürlüğü ve Adil Yargılanma, 31 Ekim 2026. Bölüm atıfları ana rapora aittir.

srlswiss.com | Tahşiye Davaları